

۱۶ زندگی ایران

میراث

پاسداری از هنر خوشنویسی ایران

نشست معرفی اقدامات انجام‌شده درخصوص پرونده «پاسداری از هنر خوشنویسی ایران» برای ثبت در یونسکو، با حضور استاد غلامحسین امیرخانی، خوشنویس ایرانی که نام او در فهرست نادره‌کاران میراث‌فرهنگی ناملموس ثبت شده و گنجینه زنده بشری به حساب می‌آید، در سالن فجر وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی برگزار شد.

پرونده «برنامه ملی پاسداری از هنر سنتی خوشنویسی در ایران» قرار است ۱۲۲الی ۲۹آذر در یونسکو بررسی و به‌عنوان میراث ناملموس به نام ایران ثبت شود. استاد غلامحسین امیرخانی در این نشست با قدردانی از تلاش‌های وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی برای پیگیری ثبت این پرونده گفت: سلیقه، ذوق و اندیشه ایرانی در حوزه هنر بیشتر از سایر حوزه‌ها نمایان است و خوشبختانه در حوزه‌ای مثل خط و خوشنویسی، ایرانی‌ها دارای ارش و توانمندی بسیار بالایی هستند.

عبدالمجید شریفی‌زاده، رئیس پژوهشکده هنرهای سنتی نیز در این نشست گفت: «در گذشته بیشتر ثبت‌ها متوجه آثار ملموس بود، اما خوشبختانه چند سالی است به حوزه میراث ناملموس نیز توجه شده و خوشبختانه امسال پرونده‌ای که به حوزه خوشنویسی ایران تعلق دارد، قرار است ثبت جهانی شود. او افزود: یکی از موضوعاتی که خوشبختانه در ایران در سال‌های اخیر به خوبی به آن پرداخته شده است، توجه به اقدامات حفاظتی و پاسدارانه از این هنر اصیل ایرانی است که در این میان، انجمن خوشنویسی ایران با توسعه آموزش فراگیر توانسته خوب این نقش را ایفا کند.» مصطفی پورعلی، مدیرکل دفتر ثبت آثار، حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی نیز در این نشست گفت: ایرانی‌ها پادشاه ممالک خط هستند. مردم ایران در خط و خوشنویسی در جهان پیشرو هستند و این هنر، ریشه‌ای عمیق در فرهنگ ایرانیان دارد.»

طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۶۰۸۲

جدول عادی

افقی:۱) ماده‌ای برای برق انداختن سطوح بدنه اتومبیل- ایرآسمان- غذای مجردی ۲) لقب رئیس قبیله- فیلمی ساخته ابراهیم حاتمی‌کیا با بازی حمید فرخ‌نژاد۳) حیرت‌انگیز- زنی که تازه زایمان کرده- باجناق ۴) طرف- ایوان عبرت- مشکین شهرسابق۵) گذرنامه- شدیدترین- کاستی ۶) ژان‌وال‌ژان‌ورا نجات‌داد- از ابزار نجاری- تیرپیکان‌دار ۷) سازمان همکاری‌های اقتصادی- مقصود و مطلوب- شرح‌دهنده ۸) آتشسته به رنگ- انکارکردن- تکیه‌کردن ۹) سریع‌ترین جانورروی زمین- قصد خیرخواهانه- مهریانی۱۰) اراده- چپاول- سوارازترا۱۱) مارال- دور از نظر- وسایل جانبی تجملی۱۲) گندمگون- روزنامه چاپ عراق- مشک ۱۳) خباز- سیب آذری- لباس شنا ۱۴) دروازه‌بان تیم فوتبال نساجی مازندران- خانه‌بزرگ ۱۵) گلی به شکل جام- خواننده اشعار مذهبی- عقب‌هرچیز.

عمودی:۱) پراکنده- نوعی راه رفتن اسب ۲) متنافر- صفت هریک از آیه‌های قرآن- کلمه استثناء ۳) آب میان بافتی- اقامت گزیدن- خوشبوکننده شیرینی ۴) سازی عربی- یک رقصی- فرومایه ۱۳) هماهنگ- گرد براق نقاشی- حیوان نجیب ۱۴) حرف نمی‌زند- واحد اندازه‌گیری وزن الماس- به‌تاژگی ۱۵) مجموعه شعری سروده قیصر امین‌پور- جشنواره.

جدول ویژه

افقی:۱) آراسته بودن به چیزی- پنج گنج نظامی- ستاره‌شناس یونان باستان ۲) جانور درنده- مجموعه شعری از



ورودی پایاب جهانی وزوان شاهین شهر سوخت

در ورودی پایاب جهانی وزوان توسط افراد ناشناس آتش زده و سوزانده شد. این خبر را جواد چهارزی، رئیس اداره میراث فرهنگی شهرستان شاهین شهر رسانه‌ای کرده و گفته است: متأسفانه هفته گذشته افراد ناشناسی اقدام به آتش زدن در ورودی پایاب جهانی (قنات) وزوان کردند.

مازندران با وجود قدمت بالا و آثار تاریخی بسیار، موزه مناسبی ندارد

بلا تکلیفی تاریخ مازندران

ساری، تنها مرکز استان بدون موزه در کشور است

مقتاب مظفری جام‌چم مازندران — موزه تاریخی شهر ساری از مجموع سه بنا به نام های

عمارت منوچهر خان کلبادی، خانه نظری و حمام وزیری تشکیل شده، موزه تاریخی شهر بابل، موزه تاریخی شهر آمل، خانه نیما یوشیج، موزه سردم شناسی شهر آلاشت و کندلوس از آن جمله است. در این میان نیاز به احداث و راه‌اندازی موزه‌ای مجهز و استاندارد در ساری به‌عنوان مرکز استان مازندران و مقصد گردشگری بیشتر از همیشه احساس می‌شود.

گرچه سال‌هاست، مدیران میراث فرهنگی وعده راه‌اندازی سایت جدید موزه منطقه‌ای را در مرکز استان داده‌اند اما اکنون هیچ اقدام عملی در این خصوص صورت نگرفته است. موزه قدیمی ساری که سال ۱۳۸۷ با سه بخش مستقل باستان شناسی، مردم شناسی و صنایع دستی راه اندازی شده بود، این روزها در حال مرمت و بازسازی است.

عمارت کلبادی نیز که ساختمان مرکزی و اصلی این موزه محسوب می‌شود، مربوط به اواخر دوره قاجار بوده و سال ۱۳۷۷ به ثبت ملی رسید. این عمارت بعد از فوت منوچهرخان

کلبادی که از ملاکان منطقه و نماینده مردم ساری در زمان خود بود، سال ۱۳۲۰ در اختیار سازمان میراث فرهنگی قرار گرفت.

موزه‌هایی که موزه نیستند

رئیس مرکز ساری‌شناسی دراین باره به جام‌چم می‌گوید: ساری تنها مرکز استان بدون موزه در کشور است،گرچه هیچ کدام از شهرهای مازندران هم موزه واقعی ندارند. درواقع آنچه میراث فرهنگی در قالب دو یا چند اتاق با اشیای نگهداری‌شده به‌عنوان موزه در شهرهای مازندران معرفی می‌کند، اسمش موزه نیست، ویتترین یک مغازه عتیقه فروشی است. دکتر حسین اسلامی می‌افزاید: بیش از ۳۰هزار قطعه تاریخی با قدمت بالای ۱۰۰۰ساله در شهر ساری وجود دارد که در انبارهای موزه به صورت کارتن زده نگهداری می‌شوند و فضای مناسبی برای نمایش ندارند که این مساله بسیار دردناک است. دردناک‌تر این که اگر بخواهیم مقایسه کنیم، موزه آر‌میتاژ سن‌پترزبورگ هم ۲۰۰۰شیء تاریخی مختص به خود ندارد اما بیشتر از یک میلیون اشیای زیرخاکی از کشورهای دیگر در آن به نمایش گذاشته شده است، این مساله در سایر موزه‌های معروف دنیا

جواد چهارزی افزود: با توجه به این که این ورودی در وسط زمین‌های کشاورزی واقع شده و به دلیل نبود برق و تجهیزات حفاظتی و همچنین فاصله زیاد، امکان مراقبت و حراست تمام وقت وجود ندارد. وی گفت: متأسفانه در سال‌های گذشته، طی چند نوبت به در ورودی این قنات تعرض شده و موجب تخریب و

جواد چهارزی افزود: با توجه به این که این ورودی در وسط زمین‌های کشاورزی واقع شده و به دلیل نبود برق و تجهیزات حفاظتی و همچنین فاصله زیاد، امکان مراقبت و حراست تمام وقت وجود ندارد. وی گفت: متأسفانه در سال‌های گذشته، طی چند نوبت به در ورودی این قنات تعرض شده و موجب تخریب و

هم دیده می‌شود. بیشتر کشورها آثار تاریخی را از کشورهای دیگر خریداری کرده و به موزه خود انتقال می‌دهند.

فلورانس ۵۰ مازندران صفر

اسلامی با بیان این‌که موزه‌ها ویتترین تاریخی و فرهنگی هر منطقه‌ای محسوب می‌شوند، می‌گوید: شهر فلورانس یک دهم قدمت ساری را هم ندارد اما بیش از ۵۰ موزه در آن دایر است.

وی با بیان این‌که شهری تاریخی مثل ساری نیاز به موزه‌ای با سال‌نهای عریض و طویل دارد، می‌گوید: نقشه موزه منطقه‌ای ساری هم آماده شده اما عزم جدی برای راه اندازی آن دیده نمی‌شود. این بی‌توجهی در همه دولت‌ها تکرار شده و چندبار هم کلنگ طرح موزه در ساری به زمین زده شده اما عملاً هیچ اقدامی در این خصوص صورت نگرفته است.

این مورخ ساروی با تاکید بر این‌که موزه‌ها هویت و شناسنامه مردم یک منطقه هستند، می‌افزاید: شهری که از تمدن چند هزارساله برخوردار است اما موزه ندارد، مانند یک شهر مرده است.

ترجیح ویلاسازی بر موزه‌داری

اسلامی با انتقاد از عملکرد میراث فرهنگی می‌گوید: میراث فرهنگی بیشتر به ویلاسازی اهمیت می‌دهد که این مساله خود یک حرکت ضد فرهنگی است. استانی که بیش از صد هزار ویلای اجاره‌ای در نوار ساحلی و مناطق ییلاقی و جنگلی دارد اما حتی یک موزه استاندارد ندارد، از درون می‌پوسد. آثاری که ما در شهر ساری داریم اگر در هر کشور دیگری حتی کشورهای عربی وجود داشت، بلافاصله برای نمایش و نگهداری از آنها موزه‌های متعددی می‌ساختند اما دریغ از یک موزه استاندارد و مجهز در مرکز استان مازندران!

اسلامی گلایه می‌کند که شهرداری ساری چند سالن خوابگاه سربازان را در پارک ولایت به نمایش آثار باستانی اختصاص داد تا ویتربینی برای نمایش که این مساله خود یک حرکت ضد فرهنگی است. استانی که بیش از صد هزار ویلای اجاره‌ای در نوار ساحلی و مناطق ییلاقی و جنگلی دارد اما حتی یک موزه استاندارد ندارد، از درون می‌پوسد. آثاری که ما در شهر ساری داریم اگر در هر کشور دیگری حتی کشورهای عربی وجود داشت، بلافاصله برای نمایش و نگهداری از آنها موزه‌های متعددی می‌ساختند اما دریغ از یک موزه استاندارد و مجهز در مرکز استان مازندران! ساری چند سالن خوابگاه سربازان را در پارک ولایت به نمایش آثار باستانی اختصاص داد تا ویتربینی برای نمایش

در نیمه قرن سوم هجری قمری شهر قزوین هفت دروازه داشت که ورود به شهر را ممکن می‌کردند اما در زمان قاجار ۹ دروازه در اطراف قزوین بود: پنبه ریسه، رشت، مغلاوک، راه (درب) کوشک، شیخ آباد، خندق‌بار، شهزاده حسین، تهران و مصلی که امروز از میان آنها فقط دو در سالم به جای مانده و بقیه به علت رسیدگی نشدن و خیابان‌کشی‌ها خراب شده‌اند.

به جز دروازه تهران یکی دیگر از این دروازه‌های زیبا که امروزه همچنان وجود دارد، دروازه کوشک در کنار میدان میرعماد در انتهای خیابان آزادی یاداری قدیم است.

چند سال پیش ساخت برج تجارت به عنوان اولین برج در شهر قزوین در همجواری دروازه درب کوشک وصله ناجور میراث و محیط زیستی قزوین شناخته شد؛ برجی که سازندگانش ساختن آن در جوار یک بنای تاریخی و شکستن حریم آن را جزو افتخارات خود می‌دانستند و معتقد بودند سعی شده معماری و نورپردازی این برج تداعی کننده این دروازه تاریخی باشد! حالا هنوز با این آبله رشت بر صورت این دروازه سنگینی می‌کنند که به فاصله چند متری از درب کوشک برای ساخت سازه‌ای گودبرداری شده است؟ گودبرداری‌ای که حیرت همگان را برمی‌انگیزد این که شهرداری و میراث فرهنگی قزوین چگونه مجوز ساخت آن را در فاصله‌ای چنین نزدیک داده‌اند، آن هم در حالی که مالک

همچنین به دفعات موجب آتش سوزی شده بود که اداره میراث فرهنگی با توجه به اهمیت موضوع به‌منظور ایجاد زیرساخت‌های گردشگری و روشنایی و حراست از این مجموعه بی‌نظیر، برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام داده است. قنات جهانی وزوان سال ۱۳۹۵ در فهرست یونسکو به ثبت جهانی رسید.



خانه(موزه) کلبادی ساری

مرمت و بازسازی ساختمان قدیمی فرمانداری را انجام دادیم. قفسه‌ها را ساختیم و حتی تندیس موزه را هم به شهرداری تحویل دادیم اما شهرداری به تعهدات خود عمل نکرد.

مربوط به ۱۲هزار سال پیش است که کاوشگران از لایه‌های زیرزمینی غار هوتو در شهرستان بهشهر بیرون آورده‌اند.

منتظر اعتباریم

مهدی ایزدی از راه‌اندازی سایت جدید موزه در پارک موزه دفاع مقدس ساری خبر داده و می‌افزاید: سازمان میراث فرهنگی مجوز احداث ساختمان جدید موزه به مساحت ۱۲هزار مترمربع را صادر کرده است که نقشه آن نیز تهیه شده. ما منتظر جذب اعتبارات لازم هستیم تا ساختن این پروژه را آغاز کنیم. با راه‌اندازی این موزه، کلبیه آثار نگهداری شده در موزه‌های قبلی ساری تجمع شده و به این مکان انتقال خواهند یافت.

شوراها و شهرداری‌ها همکاری کنند

ایزدی تصریح می‌کند: راه‌اندازی بسیاری از موزه‌های مازندران به دلیل همکاری نکردن شوراها و شهرداری معوق می‌ماند که موزه مردم‌شناسی قائمشهر از آن جمله است. طبق قانون، شهرداری‌ها مکلفند بخشی از بودجه‌های خود را به کارهای فرهنگی ازجمله احداث و راه‌اندازی موزه اختصاص دهند درحالی‌که این اتفاق نمی‌افتد. ما در موزه قائمشهر به تعهدات خودعمل کردیم. کار

سرنوشت شوم درب کوشک؛ از ساخت و ساز تا جولان معتادان



محرز است. از سوی دیگر برخی معتقدند ایجاد پارک و بستن کوچه‌ها و تبدیل آنها به بن بست سبب ایجاد مأمن امن برای معتادان و جوانان پر شر و شور شده است.

این در حالی است که برخی می‌گویند اگر شهرداری و میراث درب کوشک را تبدیل به یک گذر فرهنگی – هنری و حتی غذایی همانند خیابان ۲۰تیر تهران کند و تردد در آن افزایش یابد و نورپردازی زیبایی برای اطراف شود عملاً پاتوق معتادان برای همیشه از این محدوده تاریخی جمع می‌شود. دروازه درب کوشک رو به سمت الموت، رودبار شهرستان و کوشک‌ها و شکارگاه‌های شمال قزوین باز می‌شده و به همین دلیل به دروازه درب کوشک یا راه کوشک معروف شده است. زمان ساخت این دروازه به دوره قاجار برمی‌گردد و کاشیکاری‌هایش متعلق به دوره حکومت عضدالدوله در سال۱۲۹۶ه.ق است.